

28 לפי הספר
כשהפרקטיקה מתורגמת
לספרי לימוד

ספרי לימוד

מבעלי ניסיון

הידע המעשי שצברו בתחומים שונים, אותו בחרו להעלות על הכתב בספרים שכתבו, הפך למצרך חובה בסילבוסים בתחומים שונים. ארבעה מרצים מספרים מהיכן הגיע הרעיון לכתיבת הספר וכיצד כיוונו את תכניו כדי שיסייעו פרקטית לסטודנטים

ד"ר שגיא אלבו | "נאמנות למקור - תקשורת, אידיאולוגיה ותרבות פוליטית בישראל"

כתיבת ספר היא תהליך בחירה מורכב בין רעיונות, מודלים תיאורטיים, תמות ונרטיבים מתחרים המורכבים משיחים שונים. הרצון להציג שאלות חדשות ולנסח רעיונות מקוריים כדי להגיע אל הרציו של הקוראים עמד בלב כתיבת הספר, שנכתב וגובש אחרי אינספור מחשבות והתלבטויות. השאלות והתהיות כיצד להעביר את המסרים בצורה בהירה, משכנעת ומקורית עמדו בבסיס תהליך הכתיבה.

הניסיון בספרי לחקור את הקשר בין הספירה הפוליטית לספירה התקשורתית בישראל הוא תולדה של עניין אישי, אינטלקטואלי, וגם פרקטי - מעצם היותי עיתונאי ועורך. ספר זה מתמודד עם שתי "לאקונות" מדעיות בתחום התקשורת הפוליטית, ומכאן גם חשיבותו: הראשונה שבהן היא הניסיון - הנדיר יחסית בחקר התקשורת - להבחין בין ערכי ליבה (מדינה יהודית, תרבות בטחונת וליברליזם כלכלי) המעצבים את הנרטיבים החיוביים דו-צדדיים לבין ערכים ארעיים ומשתנים בסיקור; השנייה, מזור ככל שזה נשמע, עד לזמן כתיבת הספר לא פורסם אף מחקר השוואתי מקיף בעברית הבוחן סיקור תכניות כלכליות בתקשורת.

כמי שעוסק לא רק במחקר, אלא גם בהוראה, יכולתי להניח מראש באמצעות אופי השאלות של הסטודנטים כיצד להציג נושא באופן פשוט אך לא פשטני, באיזה אופן להתנסח, באלו מקרים להשתמש בדוגמאות ועוד. ככלל, הסטודנטים שלי - לתקשורת ומדע המדינה - מגלים עניין בנושא, כתוב או מילולי, ככל שתוכנו חדש, בעל ערך, משי - כנע וניתן להמחשה. הקפדה בכתיבה על פרמטרים אלה לא רק יוצרת עניין בספר, אלא גם הופכת אותו לשימושי יותר עבור הסטודנטים. העובדה שהספר נלמד בקורסים רבים לתקשורת ומדע המדינה, יש בה כדי להעיד על הגשמת היעדים שהצבתי לעצמי עם תחילת כתיבת הספר.

ד"ר חגית בולמן | "הגבלים עסקיים: מערכות היחסים בערוצי השידור וההפצה"

כתיבת הספר התגבשה במקביל למחאה החברתית והשינויים בחקיקה בכל הנוגע לשוק המזון, שנערכו בעקבות מחאה זו ויוקר המחיה. הספר היווה בסיס לשינויי החקיקה, המחוקקים והרגולטורים נעזרו בו על מנת להבין את מערכות היחסים בין ספקים למפיצים, את החקיקה שחלה בישראל ובחול על יבוא מקביל, ומה ההשלכות של התערבות ביחסים מסחריים אלה וההשפעה על הצרכן. הרעיון של הספר החל כבר במהלך השנים הראשונות שלי כעורכת דין, לאחר שייצגתי לחברות שיצרו או יבאו מוצרים לישראל. בשלב זה ראיתי את היחסים המורכבים שבין ספק למפיץ, ועד כמה דיני הגבלים העסקיים בישראל אינם מותאמים מספיק למערכות יחסים אלה. בעקבות ניסיון זה נולד הרעיון לעבודת הדוקטורט, שבמהלכה חקרתי את הדין הקיים בארצות הברית ובאיחוד האירופי, ולקורס באוניברסיטת תל אביב שבחן את המתחרים בין ספקים למפיצים ואת תחום הגבלים העסקיים בהקשר זה. הסטודנטים בקורסים סייעו לי, בשא - לותיהם החכמות, לחדד את הסוגיות ולהעשיר את הדיון בנושאים שלימדתי.

כתיבת הספר עצמה התגבשה לאחר שהות באוניברסיטת ניו יורק ואוניברסיטת קולומביה, במהלכה זכיתי להיחשף לפן האקדמי והפרקטי בתחום. עם שובי לישראל החלטתי שהמידע שגיבשתי במשך 15 שנים בתחום יכול להוות בסיס לספר שיעסוק במכלול היחסים בין ספק למפיץ.

על מנת לפשט את התחום המורכב של הגבלים העסקיים, חילקתי את הספר לקטגוריות שיקלו על סטודנטים, עורכי דין, כלכלנים ומנהלי עסקים בהתאם להבנה היומיומית כיצד נראות מערכות יחסים בין ספק למפיץ. הספר כתוב בשפה נוחה להבנה, המושגים הכלכליים המורכבים זכו להסברים בשפה מילולית מפורטת, ישנן דוגמאות לפסקי דין והחלטות של בתי המשפט בישראל ובדין הזר - הכל על מנת להמחיש כל נושא ונושא ולהעניק תשובות גם לסטודנטים שמבקשים ללמוד את הנושא בפעם הראשונה וגם לעורכי דין המתמחים בתחום ומבקשים למצוא פתרון לסוגיות משפטיות סבוכות.

הכותבת שותפה וראש מחלקת הגבלים עסקיים במשרד פרל כהן צדק לצר ברץ

פרופ' גבריאל גורמן | "נשמה יתרה"

עליתי לארץ בשנת 1972, כלילה בו התרחש הטבח של קוזו אוקמוטו. זו הייתה קבלת הפנים לה זכינו אני, אשתי ובני. לאחר שנים הפכתי לרופא מרדים מן המניין, המסתייך לדור השני של הרופאים המרדמים בארץ.

הדור הראשון? הם היו חבריי לעבודה, אבל יותר מבוגרים, יותר מנוסים ויותר מוכרים. הודות להם קמו דורות חדשים של רופאים מרדמים ישראלים, והצטרפו למקצוע מאות רופאים.

הרעיון לכתיבת הספר נבע מהצורך לתעד את פעילותם של ענקים אלה, אבות מקצוע ההרדמה בישראל. החלוצים, האמיצים, האידיאליסטים שבנו מקצוע, תחום רפואי חדש, ואפילו בלי להרגיש, בלי לרצות ואולי בלי להבין, נכנסו להיסטוריה של הרפואה הישראלית.

מעבר לזה, רציתי להציג לדורות החדשים מסמך ביוגרפי, תערוכת של עובדות בדוקות, רגשות, ובמיוחד נתונים שסימנו את דרכה של ההרדמה הישראלית מאז קום המדינה ועד ימינו.

וכך, יחד עם לימור גרנות, משוררת צעירה, תכננו את הפגישות עם כל אלה שבעיניי נחשבו כאבות המקצוע. הספר, שיצא לאור בשנת 2005 בעברית ואנגלית, הפך לטקסט חובה בפקולטות לרפואה, וגם עבור כל אחד שרוצה וירצה לדעת איך נולד מקצוע רפואי בארץ בה נולדו כל כך הרבה דברים, במיוחד טובים ומועילים.

הכותב הוא פרופסור אמריטוס באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע ומנהל אגף הרדמה וטיפול נמרץ כללי במרכז הרפואי מעיני הישועה, בני ברק

עו"ד ד"ר ישגב נקדימון | "הגנה מן הצדק"

לנושא "הגנה מן הצדק" התוודעתי בתקופת עבודתי כמתמחה, ולאחר מכן כעורך דין במש"רדו של שופט בית המשפט העליון דהיום, עורך הדין דאז חנן מלצר. אז ייצגנו את אחד הנאשמים ב"משפט הבנקאים", שבו הועמדו ראשי מערכת הבנקאות לדין בפרשת ויסות המניות. במשפט זה העלינו טענה חדשה, שהתפתחה באנגליה ובארזה"ב, לפיה בית המשפט יכול לבטל את כתב האישום אם הוא מוצא שרשויות השלטון נהגו בנאשם באופן בלתי הוגן. זאת במנותק מהשאלה אם הנאשם הוא אשם או חף מפשע. באותה פרשה בית המשפט העליון קלט טענה זו, שנקראת "הגנה מן הצדק", למשפט הישראלי. שיהוי בהגשת כתב האישום, הפליה בהעמדה לדין, הגשת כתב אישום בניגוד להתחייבות קודמת של הרשות, דרכי חקירה פסולות ואווירה ציבורית עוינת לנאשם הן רק חלק מהקטגוריות העובדתיות המעוררות מאז הועלתה טענה מרתקת זו בפני בתי המשפט.

העיסוק בנושא בהיבט הפרקטי משך אותי לחקור אותו במישור האקדמי במסגרת עבודת תיוה לתואר שני באוניברסיטת תל אביב. במחקר בחנתי את התפתחות "הגנה מן הצדק" באנגליה ובארזה"ב, והראיתי כיצד הדוקטרינה משתלבת היטב בכללי המשפט החוקתי והמינהלי של ישראל. לאחר הגשת התיזה החלטתי לפרסם את החיבור האקדמי שכתבתי כספר משפטי. עד אז לא פורסם בארץ ספר בנושא וחשבתי שספר בנושא יוכל לתרום הן לעוסקים במלאכת המשפט והן לסטודנטים למשפטים.

בעת כתיבת הספר היה חשוב לי להקפיד על סטנדרטים אקדמיים מחמירים, ולצד זאת להוציא תחת ידי פרסום שיהיה גם בעל תועלת מעשית לשופטים, עורכי דין וסטודנטים. הספר מחולק לפרקים ופרקי משנה מפורטים, כדי לאפשר לקוראים למצוא בקלות את הדיון בסוגיות או בשאלות הספציפיות. הוא גם כולל תיאורים רבים של מקרים שהגיעו להכרעת בתי המשפט בתחום "הגנה מן הצדק" על מנת להמחיש את הנסיבות המגוונות שבהן טענה זו עשויה לעלות.

הכותב מרצה בבית הספר למשפטים של המכללה למינהל ובעל משרד עורכי הדין נקדימון, קיסר